

SELETUSKIRI

Saaremaa Vallavolikogu määruse „Saaremaa valla 2022. aasta II lisaeelarve“ eelnõu juurde

Saaremaa valla 2022. aasta II lisaeelarve kogumaht on 3 692 444 eurot. Lisaeelarve koostamise vajaduse on põhjendanud järgnevad asjaolud:

- selgunud on täiendavad riigieelarvest eraldatavad vahendid;
- eelarveaasta jooksul on laekunud sihtotstarbelisi toetusi, mida esialgses eelarves pole kavandatud;
- energiahindade ja toidukaupade jätkuv hinnatõus on tekitanud vajaduse suunata lisavahendid elektri, kütte ja toiduainete kulude katmiseks;
- eelarvesse võetakse 2021. aastal kavandatud, kuid lõpetamata projektide vahendid;
- vajalik on ümberpaigutuste tegemine põhitegevuse kulude ja investeringuobjektide vahel;
- selgunud on lisavajadused, mis toovad kaasa täiendavaid väljaminekuid.

2022. aasta kinnitatud eelarvet muudetakse II lisaeelarvega alljärgnevalt:

- põhitegevuse tulud suurenevad 2 459 200 eurot;
- põhitegevuse kulud suurenevad 3 269 192 eurot;
- investeerimistegevuse saadavad toetused suurenevad 339 282 eurot;
- põhivara soetus suureneb 433 260 eurot;
- põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine väheneb 10 008 eurot;
- likviidseid varasid võetakse kasutusele summas 893 962 eurot.

Kohaliku omavalitsus üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFKS) § 26 lõike 1 kohaselt võib eelarvet eelarveaasta jooksul muuta lisaeelarvega. Sama paragrahvi lõike 4 alusel võib vallavalitsus sihtotstarbeliselt eraldatud vahenditest või annetustest teha kulutusi ilma lisaeelarvet koostamata. Lisaeelarve koostamisel peab sihtotstarbelised toetused või annetused ja nende alusel tehtavad kulutused seal ka kajastama. Seega on selliste kulutuste tegemine vallavalitsuse pädevuses ning volikogus enam eraldi otsustamist ei vaja. Sihtotstarbeline toetus (sh riigieelarveline) laekub lepingute alusel ning vallavalitsus saab vahendeid kasutada vaid lepingus määratud otstarbel.

Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulud suurenevad kokku summas 2 459 200 eurot, sealhulgas maksutulud 518 207 eurot, kaupade ja teenuste müük 242 074 eurot, saadavad toetused 1 696 600 eurot ja muud tegevustulud 2 319 eurot.

Perioodil jaanuar kuni august 2022. aasta on laekunud planeeritust rohkem füüsilise isiku tulumaksu summas 518 207 eurot (tabel 1), millest 468 207 eurot suunatakse täiendavate põhitegevuse kulude katteks (tabel 4) ja 50 000 eurot investeerimistegevuse kuludesse energiasäästu töödeks.

Tabel 1. Riigieelarve toetusfond ja tulumaks (eurodes)

Tegevusala	Põhitegevuse tulud	
	Saadavad toetused	Tulumaks
01 Üldised valitsussektori teenused	5 206	518 207
10 Sotsiaalne kaitse	337 710	0
Kokku	342 916	518 207

Saadavate toetuste all kajastuvad riigieelarveline toetusfond summas 342 916 eurot (tabel 1) ja sihtotstarbelised toetused 1 353 684 eurot (tabel 2). Toetusfond suureneb kokku 342 916 eurot, millest täiendav toimetuletutoetuse eraldis moodustab 316 503 eurot, kuna riik tõstis alates 2022. aasta 1. juunist toimetulekupiiri. Lisaks eraldati täiendavalt toetust asendus- ja järelhooldusteenusele 21 207 eurot ja rahvastiku toimingute kulude katteks 5 206 eurot.

Tabel 2. Sihtotstarbelised toetused ning kaupade ja teenuste müük (eurodes)

Tegevusala	Põhitegevuse tulud	
	Kaupade ja teenuste müük	Saadavad toetused
01 Üldised valitsussektori teenused	0	360
03 Avalik kord ja julgeolek	0	38 751
04 Majandus	0	158 116
05 Keskkonnakaitse	17 500	85 285
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	4 089	0
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	130 715	97 990
09 Haridus	89 770	759 394
10 Sotsiaalne kaitse	0	213 788
Kokku	242 074	1 353 684

Tulud kaupade ja teenuste müügist suurenevad 242 074 euro võrra (tabel 2), mille moodustavad peamiselt hallatavate asutuste piletimüügi-, reklaami- ja renditulud. Samas ulatuses suurendatakse ka põhitegevuse kulusid (tabel 6).

Suuremad sihtotstarbelised toetused on esitatud tegevusalade lõikes tabelis 3.

Tabel 3. Suuremad sihtotstarbelised toetused (eurodes)

Tegevusala	Suuremad projektid (alates 10 000 eurost)	Summa
03 Avalik kord ja julgeolek	Siseministeerium, projekt „Kodud tuleohutuks“	11 100
03 Avalik kord ja julgeolek	Päästeamet, projekt „Kohalike omavalitsuste kriisivalmiduse suurendamine“	27 651
04 Majandus	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, ühistranspordikorraldus	154 462
05 Keskkonnakaitse	Keskkonnainvesteeringute Keskus SA, projekt „Biojätmete liigiti kogumine“	85 285
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Rahandusministeerium, projekt „Võlulflööt“	33 574
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Sotsiaalministeerium, projekt „Terviseedendus“	20 700
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet, projekt „Merepäevad“	10 524
09 Haridus	Haridus- ja Teadusministeerium, projekt „Ukraina sõjapõgenikest noorte laager“	11 550
09 Haridus	Haridus- ja Teadusministeerium, Ukraina lasteaiaste ja üldhariduskooli õpilaste toetus märts - detsember 2022	611 844
09 Haridus	Haridus- ja Teadusministeerium, projekt „KTG Teisel ringil targaks III“	20 725
09 Haridus	Archimedes SA, projekt „SÜG Tolerance“	17 111
09 Haridus	Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet, projekt „PRIA õppereisid“	11 574
10 Sotsiaalne kaitse	Sotsiaalministeerium, projekt „Sotsiaaltransport“	46 723
10 Sotsiaalne kaitse	Sotsiaalministeerium, projekt „Vaimse tervise teenus“	74 653
10 Sotsiaalne kaitse	Sotsiaalkindlustusamet, Ukraina põgenike toetus	82 065

Võrreldes II lisaeelarve eelnõu I lugemisega suurenesid II lugemisega põhitegevuse tulud 678 111 eurot, millest suurema osa moodustavad sihtotstarbelised toetused summas 544 672 eurot. Ülelaekunud tulumaksu võetakse eelarvesse täiendavalt 43 182 eurot ja muud tegevustulud suurenevad 90 257 eurot.

Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud suurenevad kokku 3 269 192 eurot, sealhulgas antavad toetused tegevuskuludeks 414 118 eurot ja muud tegevuskulud 2 855 074 eurot. Sellest 468 207 euro ulatuses kulude tegemise õigus tuleb lisaeelarvega. Viimati nimetatud kulude katteallikas on ülelaekunud tulumaks (tabel 4).

Tabel. 4 Täiendavad kulud tulumaksust (eurodes)

Tegevusala	Kulude kirjeldus	Summa
01 Üldised valitsussektori teenused	Reservfondi suurendamine	259 794
01 Üldised valitsussektori teenused	Vallavalitsuse tööjõukulud	39 906
09 Haridus	Tornimäe Lasteaia soojusenergia kuutasu	5 300
09 Haridus	Tornimäe kooli soojusenergia kuutasu	11 861
09 Haridus	Haridusasutuste toidurahad	121 346
10 Sotsiaalne kaitse	Mustjala Päevakeskus-Pansionaadi tegevuskulud	30 000
Kokku		468 207

Reservfondi suurendatakse 259 794 euro võrra, et vajaduse korral tagada täiendav kate energia-, kütte- ja muude kulude ettenägematuteks tõusudeks.

Vallavalitsuse palgafondi suurendatakse 2022. aasta augusti tulumaksu ülelaekumise arvelt summas 39 906 eurot. Palgafondi suurendamise põhjuseks on eeskätt kriisireguleerimise kulude katmise vajadus ning teenistujate töölt lahkumisega tehtud väljamaksed kasutamata puhkusepäevade eest. Mõned teenistuskohad on konkursi korras õnnestunud täita algselt kavandatust kõrgema palgamääraga.

Tornimäe Lasteaia ja Tornimäe Põhikooli eelarveid suurendatakse uuendatud küttesüsteemide lepinguliste tasude katmiseks.

Haridusasutuste statsionaarses õppes õppivate õpilaste koolitoidu maksumust suurendatakse väiksemates koolides (õpilaste arv kuni 300) 0,50 eurot päevas, suuremates koolides (õpilaste arv üle 300) 0,25 eurot päevas. Lasteaedades kaetakse lapse toidupäeva maksumusest valla poolt 0,50 eurot päevas. Lasteaedadele, kus oli valla poolne toiduraha toetus suurem kui 0,50 eurot päevas, täiendavat toetust ei eraldata. Samuti eraldatakse toidupäeva maksumuse toetust 0,50 eurot päevas lapse kohta neljale Saaremaa valla territooriumil tegutsevatele eralasteaiale/hoiule ja ühele erakoolile. Kui lasteaia hoolekogu tõstab toidupäeva maksumust, siis valla toetus ei suurene ning täiendav kuluosa jääb lapsevanema kanda.

Mustjala Päevakeskus-Pansionaadi majandamis- ja tööjõukulud on kavandatud novembriks ja detsembriks 2022. a, mis sisaldab perenaise töötasu ja maja kommunaalkulusid. Majas on 16 voodikohta, tööruumid Mustjala piirkonna sotsiaaltöötajale ja teenuskeskuse juhile. Mustjala Päevakeskus-Pansionaat on planeeritud Kihelkonna Hooldekodu allüksuseks.

Likviidsetest varadest kaetakse elektri- ja soojusenergia kulude hinnatõus 834 370 eurot (tabel 5) ja 2021. aasta eelarves ette nähtud, kuid tegemata jäänud väljaminekud summas 59 592 eurot. Nende puhul on tegemist ühekordse iseloomuga põhitegevuse kuludega.

Tabel 5. Elektri- ja soojusenergia kulude hinnatõusudest tingitud täiendav kulu (eurodes)

Tegevusala	Summa
01 Üldised valitsussektori teenused	83 660
03 Avalik kord ja julgeolek	4 580
04 Majandus	15 020
05 Keskkonnakaitse	9 300
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	35 360
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	154 500
09 Haridus	455 670
10 Sotsiaalne kaitse	76 280
Kokku	834 370

Alates septembrist 2022. a tõusis Kuressaare linna piirkonnas soojusenergia hind 38,3%, uus hind koos käibemaksuga on 75,91 eurot/MWh. Sama hind rakendus alates oktoobrist 2022. a Orissaare vörgupiirkonnas ja alates novembrist 2022. a ülejäänud maapiirkonna kaugküttevõrkudes.

Saadavatest sihtotstarbelistest toetusest tehtavad põhitegevuse kulud moodustavad 1 916 992 eurot (tabel 6). Eelarvesse võetakse põhitegevuse kulud vastavalt saadud sihtotstarbelistele toetustele, kaupade ja teenuste müügist saadavale tulule ning eraldatud toimetulekutoetusele. Samas ulatuses suurendatakse ka põhitegevuse tulusid (tabel 1 ja 2).

Tabel 6. Sihtotstarbelistest toetustest tehtavad kulud (eurodes)

Tegevusala	Põhitegevuse kulud	
	Antavad toetused	Muud tegevuskulud
01 Üldised valitsussektori teenused	0	23 550
03 Avalik kord ja julgeolek	0	14 751
04 Majandus	63 461	95 855
05 Keskkonnakaitse	0	104 304
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	0	50 126
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	1500	248 316
09 Haridus	100	839 650
10 Sotsiaalne kaitse	330 156	145 223
Kokku	395 217	1 521 775

KOFS § 28 lõike 5 kohaselt klassifitseeritakse ümber põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud vastavalt põhivara arvele võtmise reeglitele (tabel 7).

Tabel 7. Põhitegevuse kulude ja investeerimistegevuse ümberkanded (eurodes)

Tegevusala	Ümberkanded	
	Põhitegevuse kulud	Investeerimistegevuse kulud
01 Üldised valitsussektori teenused	-41 115	0
04 Majandus	23 085	-133 784
05 Keskkonnakaitse	3 760	6 240
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	-5 675	201 920
09 Haridus	-24 144	26 688
10 Sotsiaalne kaitse	-10 881	-46 094
Kokku	-54 970	54 970

II lisaelarve eelnõu II lugemisega suurenevad põhitegevuse kulud 602 643 eurot võrreldes I lugemisega. Sellest antavad toetused tegevuskuludeks suurenevad 221 531 eurot ja muud tegevuskulud 381 112 eurot.

Investeeringustegevuse tulud

Investeeringustegevuse tulud suurenevad summas 339 282 eurot ning koosnevad põhivara soetuseks saadavatest toetustest.

Muinsuskaitseamet eraldas Papissaare munakivitee rekonstrueerimiseks toetust 100 000 eurot ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi toetust suurendatakse 94 657 euro võrra.

Eelarvesse võetakse väikesaarte programmi toetus Abruka saarele laaduri soetamiseks 71 436 eurot.

Kuressaare suursilla rekonstrueerimiseks võetakse eelarvesse Muinsuskaitseameti toetus 73 189 eurot.

Investeeringustegevuse kulud

Investeeringustegevuse kulud koosnevad põhivara soetuse suurenemisest summas 433 260 ja põhivara soetuseks antava sihtfinantseerimise vähenemisest summas 10 008 eurot.

Päästeameti projekti raames soetatakse generaator kriisikomisjoni töö tagamiseks summas 24 000 eurot.

Abruka jäätmejaama parkla rajamise kulud summas 7 200 eurot kaetakse ümberkandega majanduse remondifondist.

Papissaare munakivitee rekonstrueerimise kulud võetakse eelarvesse summas 194 657 eurot. Esialgselt planeeritud kulusid suurendatakse lisatööde vajaduse tõttu.

Valla teede korrashoiuks suunatakse ümber 8 000 eurot erateede korrastamise toetusest.

Eelarvesse võetakse Abruka sadamasse laaduri soetamiseks 90 960 eurot, millest toetuse osa on 71 436 eurot. Omaosalus summas 19 524 eurot kaetakse ümberkannetega investeeringute planeeringute ja projektide ning projektide omaosaluse eelarvest.

Kaasava eelarve vahendid summas 33 937 eurot suunatakse ümber järgnevalt: 15 437 eurot MTÜ Turja Kalastajate Seltsi projekti „Turja sadamahoone rekonstrueerimine kogukonna hoonena“ toetuseks, 10 000 eurot Saaremaa Halduse põhitegevuskuludesse mänguväljakute remondiks ja 8 500 eurot külamajade toetusteks.

Investeeringute planeeringute ja projektide eelarvest suunatakse 1 830 eurot SA Kuressaare Teater remonditööde kallinemise katteks, 13 000 eurot Lootsi tänava silla ideekonkursi korraldamiseks ja 6 918 eurot Abruka sadama laaduri soetamiseks.

Investeeringu projektide omaosaluste eelarvest suunatakse ümber 159 000 eurot Kuressaare suursilla remondiks ja 12 606 eurot Abruka sadama laaduri soetamiseks.

Projektide omaosaluse põhitegevuse kuludest suunatakse 9 662 eurot ümber investeeringuks vastavalt kulude tegelikule sisule.

Muu majanduse põhitegevuskuludest suunatakse ümber 13 627 eurot Kärla alevikus paiknevate valla asutuste optikavõrgu uuendamiseks, mis klassifitseerub investeeringuks.

Majanduse remondifondist suunatakse ümber 1 147 eurot Orissaare Kultuurimaja projekteerimistöde kallinemise katteks.

Kuressaare turuhoone investeerimistegevuse eelarvest suunatakse 4 000 eurot ümber põhitegevuse kuludeks vastavalt kulude tegelikule sisule.

Hoonete energiatõhususe parandamiseks kavandatakse 100 000 eurot, milleks 50 000 eurot suunatakse ümber Kuressaare linna teede eelarvest ja 50 000 eurot kaetakse ülelaekunud tulumaksust. Suurima energiatarbimisega hallatavates asutustes vahetatakse olemasolevad valgustid energiasäästlikumate vastu.

Saaremaa Halduse eelarves suunatakse seoses treileri soetamisega põhitegevuse kuludest ümber 6 000 eurot investeerimistegevuseks. Kuressaare Linnamajanduse põhitegevuse kuludest suunatakse ümber 240 eurot investeerimistegevuseks Tehnika tn 10 angaari juurdeehituse mõõdistustöödeks.

Maapiirkondade perede elutingimuste parandamise toetusmeetmest eraldatakse hajaasustuse programmi 4 593 eurot seoses menetluse jooksul toimunud muudatusega.

Eelarvesse võetakse riigieelarve regionaalsete investeeringute toetus MTÜ-le Nasva Elamus summas 5 000 eurot kogukonnaköögi rajamiseks.

Kuressaare suursilla rekonstrueerimiseks võetakse eelarvesse 273 279 eurot, millest toetus Muinsuskaitseametilt moodustab 73 189 eurot ja omaosalus kaetakse ümberkannetega Kuressaare linna teede eelarvest summas 11 090 eurot, projektide omaosalusest summas 159 000 eurot ja majanduse remondifondist summas 30 000 eurot.

Kuressaare Rohu Lasteaia treppide rekonstrueerimiseks suunatakse haridusasutuste remondifondist 26 688 eurot ümber investeerimiskuludeks vastavalt kulude tegelikule sisule.

Majanduse valdkondlikku remondifondi suunatakse tagasi Kuressaare Hoolekande sotsiaaleluruumide tuleohutuse eeskirjade täitmiseks teostatud remonditööde maksumus summas

46 094 eurot, millest 41 904 eurot kaetakse Leisi piirkonna sotsiaaleluruumide investeeringute eelarvest ja 4 190 eurot Kuressaare Hoolekande eelarvest.

II lisaeelarve eelnõu II lugemisega suureneb põhivara soetus 100 688 eurot ja põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine väheneb 8 000 eurot võrreldes I lugemisega.

Saaremaa valla 2022. a II lisaelarve koond

	2022. a kinnitatud elarve	I lisaelarve	Reservfond	II lisaelarve	2022. aasta koondeelarve
PÕHITEGEVUSE TULUD	51 844 446	2 595 382	0	2 459 200	56 899 028
Maksud	30 354 500	742 198		518 207	31 614 905
Kaupade ja teenuste müük	3 805 975	33 210		242 074	4 081 259
Saadavad toetused	17 483 971	1 819 367		1 696 600	20 999 938
Muud tegevustulud	200 000	607		2 319	202 926
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	47 799 229	3 076 132	-121 479	3 269 192	54 023 274
Antavad toetused tegevuskuludeks	4 495 685	605 356	11 424	414 118	5 526 783
Muud tegevuskulud	43 303 544	2 470 776	-132 903	2 855 074	48 496 491
01 Üldised valitsussektori teenused	5 820 166	18 257	-179 127	415 795	6 075 091
Antavad toetused tegevuskuludeks	57 557				57 557
Muud tegevuskulud	5 762 609	18 257	-179 127	415 795	6 017 534
03 Avalik kord ja julgeolek	67 500	8 620	1 997	19 331	97 448
Antavad toetused tegevuskuludeks	30 000	5 620			35 620
Muud tegevuskulud	37 500	3 000	1 997	19 331	61 828
04 Majandus	3 795 551	89 094	9 671	197 421	4 131 194
Antavad toetused tegevuskuludeks	2 244 750	31 672	9 671	85 799	2 371 892
Muud tegevuskulud	1 590 258	57 422		111 622	1 759 302
05 Keskkonnakaitse	2 477 079	-445	6 012	117 364	2 600 010
Muud tegevuskulud	2 477 079	-445	6 012	117 364	2 600 010
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	412 000	0	34 000	85 486	531 486
Antavad toetused tegevuskuludeks	72 000				72 000
Muud tegevuskulud	340 000		34 000	85 486	459 486
07 Tervishoid	25 000	0	1 500	0	26 500
Antavad toetused tegevuskuludeks	25 000		1 500		26 500
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	4 912 435	302 792	253	400 741	5 616 221
Antavad toetused tegevuskuludeks	697 236	63 658	253	-3 560	757 587
Muud tegevuskulud	4 215 199	239 134		404 301	4 858 634
09 Haridus	25 470 386	1 791 693	4 215	1 458 753	28 725 247
Antavad toetused tegevuskuludeks	511 618	38 969		-200	550 587
Muud tegevuskulud	24 958 768	1 752 724	4 215	1 458 953	28 174 660
10 Sotsiaalne kaitse	4 779 655	866 121	0	574 301	6 220 077
Antavad toetused tegevuskuludeks	857 524	465 437		332 079	1 655 040
Muud tegevuskulud	3 922 131	400 684		242 222	4 565 037
PÕHITEGEVUSE TULEM	4 045 217	-480 750	121 479	-809 992	2 875 754
INVESTEERIMISTEGEVUS	-9 826 229	-3 341 420	-121 479	-83 970	-13 373 098
Põhivara müük	300 000				300 000
Põhivara soetus	-16 216 808	-4 517 293	-121 479	-433 260	-21 288 840
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	7 533 930	1 246 550		339 282	9 119 762
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	-850 522	-70 677		10 008	-911 191
Osaluste soetus	-343 000				-343 000
Finantstulud	500				500
Finantskulud	-250 329				-250 329
EELARVE TULEM (ülejääk (+), puudujääk (-))	-5 781 012	-3 822 170	0	-893 962	-10 497 344
FINANTSEERIMISTEGEVUS	1 848 222	1 976 000	0	0	3 824 222
Kohustuste võtmine	5 500 000	1 976 000			7 476 000
Kohustuste tasumine	-3 651 778				-3 651 778
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-3 932 790	-1 846 170	0	-893 962	-6 673 122
suurenemine (+), vähenemine (-)					